

έρωτας

έρωτας, ο, ουσ. [*<αρχ. ἔρως*], ο έρωτας· η υπερβολική προσήλωση, αφοσίωση σε κάτι, η υπερβολική αγάπη για κάτι: «έχει έρωτα με το χορό || έχει έρωτα με τη λογοτεχνία || έχει έρωτα με την επιστήμη του || ο έρωτάς του για την επιστήμη του τον έκανε μεγάλο επιστήμονα». Ακολουθούν 20 φρ.)·

- *αγοραίος έρωτας*, η πορνεία: «η αστυνομία θέλει να πατάξει τον αγοραίο έρωτα»·

- *άλλο Βόλος κι άλλο έρωτας κεραυνοβόλος*, λέγεται ειρωνικά, όταν προσπαθεί κάποιος να συγκρίνει δυο εντελώς ανόμοια πράγματα ή λέγεται ειρωνικά, όταν θέλουμε να υπογραμμίσουμε μια μεγάλη αντίθεση ανάμεσα σε δυο πράγματα ή καταστάσεις: «δεν μπορεί ένα φτωχαδάκι να μπει στην παρέα των εφοπλιστών, γιατί άλλο Βόλος κι άλλο έρωτας κεραυνοβόλος». Για συνών. βλ. φρ. *άλλο ναύτης κι άλλο καντηλανάφτης*, λ. άλλος·

- *δε γνώρισε τον έρωτα*, (και για τα δυο φύλα) δεν ήρθε ακόμη σε σεξουαλική επαφή, δε συνουσιάστηκε: «έγινε είκοσι χρονών παλικάρι κι ακόμη δε γνώρισε τον έρωτα || δεκαοχτώ χρονών κοπέλα και δε γνώρισε ακόμη τον έρωτα»·

- *είναι ο έρωτάς μου (κάτι)*, υιώθω έντονη αγάπη για κάτι: «η λογοτεχνία είναι ο έρωτάς μου»·

- *εις υγεία(ν) των ερώτων*, στο ποτήρι μας το πρώτον, βλ. λ. [υγεία](#)·

- *έχει έρωτα (με κάποιον, με κάποια)*, είναι ερωτευμένος, είναι ερωτευμένη: «έχει έρωτα με τη γειτονοπούλα του»·

- *έχει έρωτα (με κάτι)*, το άτομο για το οποίο γίνεται λόγος, είναι υπερβολικά προσηλωμένο, αφοσιωμένο σε κάτι: «από μικρό παιδί έχει έρωτα με τη ζωγραφική || έχει έρωτα με την επιστήμη του»·

- *έχουν πλατωνικό έρωτα*, (για ζευγάρια) είναι υπερβολικά προσηλωμένοι, αφοσιωμένοι ο ένας στον άλλον, χωρίς όμως να έχουν σεξουαλικές σχέσεις: «μπορεί να είναι συνέχεια μαζί, αλλά από κοκό τίποτα, γιατί έχουν πλατωνικό έρωτα»·

- *κάνω έρωτα*, (και για τα δυο φύλα) έρχομαι σε σεξουαλική επαφή, συνουσιάζομαι: «κάνω έρωτα με τη γυναίκα μου δυο φορές τη βδομάδα». (Λαϊκό τραγούδι: **θα κάνουμε έναν έρωτα όλο τρέλα, σα να 'ναι η τελευταία μας φορά**)·

- *κεραυνοβόλος έρωτας*, ο απρόσμενος, ο ξαφνικός και δυνατός έρωτας: «μόλις τα βλέμματά τους συναντήθηκαν, ένιωσαν κι οι δυο κεραυνοβόλο έρωτα». (Τραγούδι: *μέσα στα μάτια σου ο κόσμος όλος, έρωτας **έρωτας κεραυνοβόλος***)·

- *μας ζάλισες τον έρωτα ή με ζάλισες τον έρωτα*, βλ. φρ. *μη μας ζαλίζεις τον έρωτα*·

- *με τον έρωτα περνά ο καιρός και με τον καιρό ο έρως*, ο έρωτας μπορεί να είναι ευχάριστος, αλλά περνά, ξεθυμαίνει με την πάροδο του χρόνου: «όλοι κάποια στιγμή ερωτευόμαστε, αλλά μην ξεχνάς πως με τον έρωτα περνά ο καιρός και με τον καιρό ο έρωτας»·

- *μη μας ζαλίζεις τον έρωτα ή μη μου ζαλίζεις τον έρωτα*, παρακλητική ή απειλητική έκφραση σε κάποιον να πάψει να μας ενοχλεί με τη συνεχή φλυαρία του, ιδίως να πάψει να μας εκνευρίζει αναφερόμενος συνεχώς στο ίδιο θέμα: «αμάν, ρε παιδάκι μου, μη μου ζαλίζεις τον έρωτα, σου είπα θα το σκεφτώ και θα σου απαντήσω». Το υπονοούμενο στη φρ. είναι τα αρχίδια. Ο πλ. και όταν το άτομο μιλάει μόνο για τον εαυτό του. Συνών. *μη μας πρήζεις τ' αρχίδια ή μη μου πρήζεις τ' αρχίδια / μη μας ζαλίζεις το μυαλό ή μη μου ζαλίζεις το μυαλό*·

- *μη μας σκοτίζεις τον έρωτα ή μη μου σκοτίζεις τον έρωτα*, βλ. φρ. *μη μας ζαλίζεις τον έρωτα*·

- *ο βήχας*, τα λεφτά κι ο έρωτας δεν κρύβονται, γίνονται αισθητά φανερά, γιατί υπάρχουν έντονες εκδηλώσεις.

Λέγεται συνήθως με διάθεση συμπάθειας, ιδίως σε ερωτευμένο άτομο·

- ο έρωτας είναι τυφλός, ο ερωτευμένος δε βλέπει, ιδίως τα ελαττώματα του ανθρώπου που αγαπά: «θα μου πεις, ο έρωτας είναι τυφλός, για να μην μπορεί να καταλάβει η ανόητη τι κουμάσι θέλει να παντρευτεί»·
- ο έρωτας περνάει απ' το στομάχι, δηλώνει πως μια από τις προϋποθέσεις για την ομαλή ή ευτυχισμένη συμβίωση ενός παντρεμένου ζευγαριού είναι και η ικανότητα της συζύγου να μαγειρεύει καλά·
- ο καρπός του έρωτά τους, βλ. λ. [καρπός](#)·
- ο καρπός του παράνομου έρωτά τους, βλ. λ. [καρπός](#)·
- όταν μπει η φτώχεια απ' την πόρτα, βγαίνει ο έρωτας απ' το παράθυρο, βλ. λ. [φτώχεια](#)·
- πέφτω στον έρωτα, ερωτεύομαι: «μικρός μικρός έπεσε στον έρωτα και μικροπαντρεύτηκε». (Λαϊκό τραγούδι: μα έφτασε κι ο τρυγητός κι η χήρα πάει στ' αμπέλι και **έπεσε στον έρωτα** κι αυτή χωρίς να θέλει).

Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας